

Małgorzata Juchniewicz

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

POLITYKA WSPIERANIA INNOWACYJNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

Streszczenie: Polityka innowacyjna prowadzona jest przez wiele instytucji wykorzystujących znaczną liczbę instrumentów wspierających procesy innowacyjne przedsiębiorstw. Nie są one jednak powszechnie znane przedsiębiorcom. Niekorzystnym zjawiskiem jest także częste nakładanie się kompetencji i zakresu realizowanych przez nie projektów ukierunkowanych na zwiększanie innowacyjności. Tworzenie kolejnych instytucji i instrumentów nie wydaje się zatem celowe. Większą uwagę należałoby zwrócić na koordynację ich działań oraz na bardziej skuteczny przekaz informacji o oferowanych formach pomocy.

Słowa kluczowe: innowacyjność, polityka innowacyjna, instytucje wsparcia, instrumenty wsparcia

1. Wstęp

W międzynarodowych porównaniach i rankingach innowacyjności polska gospodarka zajmuje jedno z dalszych miejsc. Wskaźnik *Summary Innovation Index* (SII) w 2008 r. wynosił w krajach będących liderami innowacji w Europie od 0,55 (Wielka Brytania) do 0,68 (Szwajcaria). W Polsce ten sam wskaźnik kształtował się na poziomie 0,31. Oznacza to zakwalifikowanie gospodarki polskiej do ostatniej z przyjętych kategorii, tzw. krajów doganiających. Wśród nich niższy poziom innowacyjności występował jedynie w takich krajach, jak: Łotwa, Chorwacja, Rumunia, Litwa, Bułgaria i Turcja¹. Niekorzystną tendencją jest to, że od czasu przystąpienia do UE nie nastąpiły istotne zmiany w krajowym poziomie innowacyjności.

Wśród czynników wpływających na innowacyjność przedsiębiorstw i gospodarki istotny wpływ odgrywają działania państwa, podejmowane w zakresie pobudzenia i stymulowania działań innowacyjnych, dopełniane innowacyjnymi działaniami przedsiębiorstw na rynku. W. Grudzewski i I. Hejduk² stwierdzają, że przedsiębior-

---

¹ *European Innovation Scoreboard 2008 – Comparative analysis of innovation performance*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg 2009, s. 10.

² W. Grudzewski, I. Hejduk, *Innowacyjność w technice i technologii źródłem przewagi konkurencyjnej małych i średnich przedsiębiorstw*, Instytut Funkcjonowania Gospodarki Narodowej SGH, Warszawa 2002, s. 20.

stwa tym skuteczniej mogą się włączać w procesy innowacyjne, im aktywniej wspiera je w tym państwo, okazując pomoc zwłaszcza w działalności badawczo-rozwojowej oraz w praktycznym wykorzystywaniu osiągnięć nauki. Działania państwa wspierające procesy innowacyjne związane są z prowadzeniem określonej polityki innowacyjnej. Zgodnie z definicją przyjętą przez Komisję Europejską, oznacza ona zbiór przedsięwzięć mających na celu zwiększenie zarówno liczby, jak i efektywności działań innowacyjnych skierowanych m.in. na adaptację i wdrożenie nowych i/lub ulepszonych produktów, procesów i usług³. S. Pangsy-Kania⁴ podkreśla przy tym, że błędne jest utożsamianie polityki innowacyjnej tylko i wyłącznie z interwencjonizmem państwowym. Jej zdaniem polityka innowacyjna powinna stwarzać warunki wpływające na zdolność i motywację do podejmowania działalności innowacyjnej na poziomie państwa, regionu i przedsiębiorstw. Powoduje to konieczność koordynacji działań w skali makro-, mezo- i mikroekonomicznej. Należy jednak podkreślić, że podstawową rolę (ze względu na ostateczny efekt, jakim jest wprowadzenie innowacji na rynek) spełniają tu przedsiębiorstwa. Specyfika regionalnych uwarunkowań innowacyjności powoduje przy tym, że polityka innowacyjna każdego kraju jest zindywidualizowana. To z kolei oznacza zróżnicowanie systemów wsparcia w postaci strategii i instrumentów aktywizacji przedsiębiorczości i innowacyjności⁵. Celem opracowania jest omówienie oraz próba oceny instytucji i instrumentów wspierających działalność innowacyjną w Polsce.

2. Instytucjonalne formy wsparcia procesów innowacyjnych

Polityka innowacyjna jest częścią i pochodną polityki gospodarczej kraju, stąd też w większości państw UE jej głównymi koordynatorami są instytucje podlegające bezpośrednio premierowi. W Polsce zadania w zakresie wspierania innowacyjności i transferu technologii realizuje na szczeblu centralnym Ministerstwo Gospodarki. Do zadań tej instytucji należy m.in.: przygotowywanie programów związanych ze wzrostem innowacyjności gospodarki, identyfikowanie i analizowanie barier wzrostu innowacyjności, skuteczności i efektywności instrumentów wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw oraz współpraca z regionami i organizacjami międzynarodowymi w zakresie polityki innowacyjnej⁶. Agencją rządową, która realizuje projekty ukierunkowane na promocję i rozwój innowacyjnych postaw, projektów, przedsiębiorstw, jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Do najważniejszych inicjatyw PARP należą m.in.: Krajowa Sieć Innowacji (KSI), konkurs Polski

³ *Innovation policy in a knowledge-based economy*, A merit study commissioned by The European Commission Enterprise Directorate General, Brussels-Luxembourg 2000, s. 9.

⁴ S. Pangsy-Kania, *Polityka innowacyjna państwa a narodowa strategia konkurencyjnego rozwoju*, Wydaw. Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2007, s. 143–145.

⁵ K.B. Matusiak, *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2007*, SOOIPP, Łódź–Kielce–Poznań 2007, s. 13–14.

⁶ Ministerstwo Gospodarki, www.mg.gov.pl.

Produkt Przyszłości (PPP), Klub Innowacyjnych Przedsiębiorstw oraz prowadzenie „Portalu innowacji” (www.pi.gov.pl) – strony internetowej prezentującej aktualności związane z innowacjami. Ważnym podmiotem w systemie działań wspierających innowacyjność jest Polska Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych (Naczelna Organizacja Techniczna – NOT), która zrzesza branżowe stowarzyszenia techniczne. Zadania, jakie realizuje w zakresie wspierania innowacyjności i transferu technologii, związane są m.in. z prowadzeniem programów i projektów innowacyjnych, dokonywaniem przeglądów innowacyjności branż, organizowaniem szkoleń w zakresie innowacji oraz wydawaniem publikacji o tematyce związanej z innowacjami technicznymi⁷.

Inne instytucje, które łączą środowiska naukowe z przedstawicielami praktyki gospodarczej, to m.in. centra transferu technologii, centra/agencje technologiczne, inkubatory innowacji, parki technologiczne czy ośrodki innowacji i przedsiębiorczości, które są podmiotami o charakterze regionalnym. Są to instytucje/podmioty działające na rzecz transferu technologii z nauki do gospodarki, realizujące programy wsparcia w obszarze innowacyjności i szeroko rozumianej przedsiębiorczości. Koncentrują swoją aktywność na newralgicznych dla procesów innowacyjnych obszarach, głównie w formie: doradztwa i szkoleń, tworzenia skupisk przedsiębiorstw (klastrów) i innowacyjnego środowiska, wsparcia finansowego (*seed* i *start-up*) w formie funduszy pożyczkowych i gwarancyjnych; ważnym rynkowym uzupełnieniem tej kategorii są komercyjnie zorientowane fundusze *venture capital*. Regionalny wymiar wspomaganie i promowanie rozwoju i innowacyjności przedsiębiorstw podejmowany jest również przez agencje rozwoju regionalnego w ramach regionalnych systemów innowacji (RIS). Są to instytucje, których zadaniem jest podejmowanie działań inspirujących, wspomagających oraz promujących rozwój społeczno-gospodarczy regionu.

Oceniając działalność instytucji wspierających działalność innowacyjną przedsiębiorstw, warto zwrócić uwagę na kilka kwestii. W układzie terytorialnym funkcjonują one na terenie całego kraju. Jednak, szczególnie w przypadku ośrodków innowacji i przedsiębiorczości, ich oddziaływanie jest ciągle ograniczone. Jak podaje K. Matusiak⁸, w Polsce na terenach wiejskich działa tylko 9 ośrodków, a co drugi powiat i ponad 3/4 gmin (głównie wiejskich) nie posiada instytucji wspierania rozwoju. Podkreśla również pogłębiającą się koncentrację ośrodków w aglomeracjach oraz dużych i średnich miastach (ok. 72%). Najsilniejsza koncentracja ma miejsce wokół Warszawy, Trójmiasta, Krakowa i Poznania. Badania wskazują⁹, że istnieje niewykorzystany potencjał informacyjny instytucji otoczenia, który wiąże się z niewystarczającą informacją na ich temat. Niska ocena pozyskanych informacji pod

⁷ Naczelna Organizacja Techniczna, www.not.org.pl.

⁸ K.B. Matusiak, *Ośrodki innowacji...*, dz. cyt., s. 28 i nast.

⁹ R. Maik, A. Gołoś, K. Szczerbacz, P. Walkiewicz, *Strategiczne źródła informacji w działalności przedsiębiorstw. Raport z badań*, PARP, Warszawa 2010, s. 85.

względem użyteczności wynika najczęściej z niekompletnych, zbyt ogólnych, mało konkretnych danych, pozbawionych branżowego kontekstu. Wskazuje to na potrzebę prowadzenia działań zmierzających do uporządkowania informacji o istniejących instytucjach oraz o oferowanych przez nie instrumentach wsparcia kierowanych do przedsiębiorstw. Ważną kwestią jest również wciąż dość ograniczona współpraca przedsiębiorstw z instytucjami sfery B+R. A. Żołnierski¹⁰ twierdzi, że podstawową przyczyną takiej sytuacji jest brak oferty projektów nowych produktów, usług i technologii ze sfery nauki, przygotowanych w formie nadającej się do szybkiego wdrożenia. Ważnym czynnikiem ograniczającym jest także, jego zdaniem, brak stałego przepływu informacji między sferą badań i przedsiębiorcami, chociaż podejmowane przez PARP inicjatywy (Klub Innowacyjnych Przedsiębiorstw, konkursy PPP i PTP, konferencje i szkolenia) są zauważalne. Autorzy opracowania dotyczącego KSI¹¹ zwracają natomiast uwagę, że we współczesnej gospodarce coraz częściej innowacje powstają na styku różnych dziedzin (np. biotechnologie, optoelektronika, mechatronika itp.). Świadczenie proinnowacyjnych usług wymaga zatem od ośrodków KSI posiadania odpowiednich zasobów kapitału ludzkiego oraz wiedzy w wielu dziedzinach. Autorzy stawiają także pytanie, czy ośrodki KSI posiadają odpowiedni potencjał do przeprowadzania audytu, którego celem jest między innymi zdiagnozowanie problemu i określenie potrzeby w zakresie zastosowania nowoczesnej technologii, zmian organizacyjnych lub rozwoju produktu. Należy zgodzić się z postawioną diagnozą, że trudno jest oczekiwać, iż w każdym z ośrodków KSI będą znajdowali się specjaliści posiadający wiedzę w wielu, często bardzo wąskich, dziedzinach nauki. Ośrodki te nastawione są ponadto, co wykazały wieloletnie badania prowadzone przez zespół pracowników Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej¹², głównie na korzystanie ze wsparcia, a nie na osiąganie własnych przychodów z tytułu świadczonych usług. Taki sposób finansowania innowacyjności jest mało efektywny, gdyż ośrodki koncentrują się na wykonywaniu najprostszych usług, które są finansowane przez PARP z różnych programów, a nie na usługach innowacyjnych, które wymagają odpowiedniego potencjału. Proponowanym rozwiązaniem jest kierowanie strumienia wsparcia finansowego do przedsiębiorstw w celu częściowej lub pełnej refundacji kosztów poniesionych w związku z korzystaniem z odpłatnych usług KSI.

---

¹⁰ *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2006–2007*, red. A. Żołnierski, P. Zadura-Lichota, PARP, Warszawa 2008, s. 210.

¹¹ *Badanie możliwości świadczenia usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym przez organizacje wspierania biznesu w ramach Krajowego Systemu Usług dla MSP. Raport z badań*, WYG International, PSDB, CBOS, Warszawa, sierpień 2007, s. 55.

¹² A. Sosnowska, S. Łobejko, *Scenariusze rozwoju instytucjonalnego wsparcia przedsiębiorczości w Polsce*, w: *Ekspertyzy i analizy dotyczące zagadnień transformacji wiedzy, konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, PARP, Warszawa 2008, s. 108 i nast.

3. Instrumenty wsparcia działalności innowacyjnej

Instrumenty wspierające działalność innowacyjną przedsiębiorstw reguluje m.in. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej¹³. Wśród nich wymienia się: kredyt technologiczny, status centrum badawczo-rozwojowego oraz ulgi podatkowe. Kredyt technologiczny to instrument finansowy przeznaczony dla przedsiębiorców na sfinansowanie inwestycji polegającej na wdrożeniu nowej technologii, zarówno własnej, jak i nabytej, oraz uruchomieniu produkcji nowych wyrobów. Jest udzielany przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Funduszu Kredytu Technologicznego. Instrument ten wywołał duże zainteresowanie wśród przedsiębiorców. Od lipca 2009 r. firmy mogą występować o kredyt inwestycyjny na wdrożenie technologii i uruchomienie opartej na niej produkcji na łączną kwotę 1,7 mld zł. Wsparcie unijne polega na możliwości umorzenia części zadłużenia w formie premii technologicznej i mogą z niego skorzystać wyłącznie mikro-, małe i średnie firmy. Kolejnym instrumentem jest status centrum badawczo-rozwojowego. Uzyskanie takiego statusu uprawnia przedsiębiorcę osiągniętego co najmniej 20% przychodu ze sprzedaży własnych wyników badań i prac rozwojowych do pomniejszania podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym o kwotę przeznaczoną na Fundusz Innowacyjności oraz do niepłacenia podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego w zakresie przedmiotów opodatkowania zajętych na prowadzenie badań i prac rozwojowych. Instrument ten nie jest zatem skierowany do firm wdrażających innowacje, lecz do podmiotów badawczych, które zajmują się sprzedażą wyników badań lub prac rozwojowych. Z punktu widzenia przedsiębiorstw ważnym instrumentem wspierającym działalność innowacyjną są zmiany podatkowe. Uprawniają one przedsiębiorstwa do wliczenia w koszty wydatków poniesionych na badania i rozwój, niezależnie od wyniku, jakim zakończyły się te prace, oraz skrócenie okresu amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych. Ulga podatkowa na zakup nowych technologii pozwala na odliczanie od podstawy opodatkowania wydatków poniesionych na zakup nowej technologii od jednostek naukowych oraz centrów badawczo-rozwojowych. Jednocześnie ustawa wprowadza 22-procentową stawkę podatku VAT na usługi naukowo-badawcze w celu polepszenia warunków współpracy jednostek naukowych z gospodarką.

Instrumenty wsparcia innowacyjności przedsiębiorstw, które zaproponowano w ustawie, nie są oczywiście jedynymi, z których mogą korzystać przedsiębiorcy. Takie instrumenty oferuje również szereg instytucji, których działalność związana jest zarówno z oferowaniem pomocy (bezpośredniej czy pośredniej) w zakresie działalności innowacyjnej, jak i z promowaniem innowacyjności. Ponadto szczególnie ważne wydaje się wsparcie mniejszych jednostek, które ze względu na skalę prowadzonej działalności oraz ograniczone zasoby dysponują znacznie mniejszym

---

¹³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1484).

kapitałem niż większe jednostki. Jednym z takich instrumentów jest np. pomoc finansowa PARP w postaci bonu na innowacje. Skierowany jest on do mikro- i małych przedsiębiorców na zainicjowanie kontaktów z jednostkami naukowymi. Dotyczy tych firm, które w roku złożenia wniosku oraz w ciągu 3 lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o udzielenie wsparcia nie korzystały z usług żadnej jednostki naukowej w zakresie prac badawczo-rozwojowych. Pomoc może zostać udzielona na projekty polegające na wykonaniu usługi dotyczącej wdrożenia lub rozwoju produktu czy technologii. Przedsiębiorca może uzyskać wsparcie o wartości maksymalnej 15 000 zł. Budżet programu w 2009 r. wynosił 7,65 mln zł i był finansowany ze środków budżetu państwa. Według stanu na 17 sierpnia 2009 r. podpisano 151 umów. Wśród nich najwięcej (aż 38) było firm zlokalizowanych w woj. mazowieckim, natomiast najmniej pochodziło z woj. pomorskiego (zaledwie 2) i świętokrzyskiego (tylko 1). W 2010 r. została uruchomiona III edycja naboru wniosków¹⁴ – budżet programu wynosi 8,58 mln zł¹⁵. Ważnym wsparciem dla mikro- i małych przedsiębiorców, finansowanym ze środków PARP, są tzw. mikropożyczki przeznaczone na realizację inwestycji o charakterze innowacyjnym. Wartość takiej pożyczki nie może przekroczyć 75% wydatków kwalifikujących się do objęcia pożyczką ani kwoty 2 mln zł. Wydatki na zakup usług doradczych nie mogą natomiast przekroczyć 15% sumy wydatków kwalifikujących się do objęcia pożyczką. Pożyczka udzielana jest na okres nie dłuższy niż 10 lat.

Przedstawione instrumenty wspierające procesy innowacyjne w przedsiębiorstwach nie wyczerpują ich pełnej listy. Są natomiast instrumentami, z których przedsiębiorstwa najczęściej korzystają. Należy zgodzić się z opiniami ekspertów CASE, którzy wskazując na zjawisko relatywnie dużej liczby instytucji i programów mających zwiększać innowacyjność, szczególnie w wymiarze regionalnym, stwierdzają, że realizowane w tym zakresie działania nie są w pełni zgodne z oczekiwaniami¹⁶. Przyczyn tego stanu upatrują przede wszystkim w braku koordynacji między realizowanymi projektami i programami, co prowadzi do ograniczonej/braku współpracy czy czasami wręcz „niezdrowej” konkurencji między tymi inicjatywami, a to z kolei oznacza również nakładanie się kompetencji i zakresu projektów. Wskazują także na niewwzględnianie w dostatecznym zakresie oczekiwań przedsiębiorców – oferty nie zawsze odpowiadają specyfice i rzeczywistym potrzebom firm. Tworzenie kolejnych instytucji i instrumentów wsparcia działalności innowacyjnej nie wydaje się być zatem celowym działaniem. Ich rosnąca liczba nie oznacza bowiem, że zwiększy się skala korzystania przedsiębiorstw z tego typu wsparcia. Nie bez znaczenia jest również fakt niedostatecznej znajomości wśród przedsiębiorców dostęp-

¹⁴ Okres przyjmowania wniosków przez PARP to 5 marca 2010 roku – 30 czerwca 2010 r. (bądź do wyczerpania środków finansowych na rok 2010).

¹⁵ Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, www.parp.org.pl.

¹⁶ M. Górzyński, R. Woodward, M. Jakubiak, *Innowacyjność polskiej gospodarki w kontekście integracji z UE – możliwości i bariery wdrażania w Polsce gospodarki opartej na wiedzy*, CASE – Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych, Warszawa 2004, s. 55–56.

nych form wsparcia. Badania D. Klonowskiego¹⁷ wskazują, że ponad 70% badanych zgłosiło niewystarczającą znajomość programów pomocy, a jedynie około 15% zadeklarowało znajomość na poziomie dostatecznym. W takiej sytuacji koniecznym wydaje się zwiększenie wiedzy i poprawa przepływu informacji o możliwościach korzystania z takiej oferty. Z drugiej strony pewnych zmian wymagają również regulacje dotyczące możliwości dostępu do finansowania publicznego dla najmniejszych firm. Z analizy struktury beneficjentów działania 2.3 (dotacje na inwestycje) SPO WKP wynika, że przy podobnej aktywności w ubieganiu się o środki mikro-, małych i średnich firm, mikrofirmy były odpowiednio 3- i 8-krotnie mniej skuteczne niż firmy małe i średnie¹⁸. Paradoksalnie, jedną z głównych przyczyn odrzucania wniosków mikroprzedsiębiorstw była słaba kondycja finansowa tych firm. Istotnym ograniczeniem korzystania z poszczególnych instrumentów jest także to, że część z nich nie jest oferowana w sposób ciągły, lecz cykliczny. Należy także zwrócić uwagę na ograniczenia budżetu w przypadku niektórych form finansowego wsparcia (np. wspomniany wyżej bon na innowacje), co w sytuacji dużego zainteresowania oznacza, że nie wszyscy mogą z nich skorzystać.

4. Podsumowanie

Polityka innowacyjna jest jednym z czynników determinujących innowacyjność przedsiębiorstw i gospodarki kraju. Jej skuteczność zależy w znacznej mierze od efektywności instytucji i instrumentów wspierających procesy innowacyjne. W Polsce pogłębia się koncentracja tych ośrodków w aglomeracjach oraz dużych i średnich miastach. Skutkuje to dysproporcją w wykorzystywaniu oferowanych przez instytucje publiczne instrumentów pomocy między poszczególnymi regionami i miastami w kraju. Wpływa to także na ograniczone wykorzystanie ich potencjału, co wiąże się jednocześnie z niewystarczającą informacją na ich temat. Niezbędna jest koordynacja działań poszczególnych instytucji oraz uporządkowanie informacji o ich działalności, a w szczególności o instrumentach wsparcia działalności innowacyjnej przedsiębiorstw.

Literatura

1. *Badanie możliwości świadczenia usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym przez organizacje wspierania biznesu w ramach Krajowego Systemu Usług dla MSP. Raport z badań*, WYG International, PSDB, CBOS, Warszawa, sierpień 2007.
2. *European Innovation Scoreboard 2008 – Comparative analysis of innovation performance*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg 2009.

---

¹⁷ D. Klonowski, *Innowacyjność sektora MSP w Polsce. Rządowe programy wsparcia a luka finansowa*, Ernst & Young Polska, Warszawa 2009, s. 42.

¹⁸ T. Klimczak, K. Pylak, A. Kowalczyk, P. Czyż, A. Ciechanek, *Poziom absorpcji przez MSP środków SPO WKP lata 2004–2006*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2007, s. 103.

3. Górzyński M., Woodward R., Jakubiak M., *Innowacyjność polskiej gospodarki w kontekście integracji z UE – możliwości i bariery wdrażania w Polsce gospodarki opartej na wiedzy*, CASE – Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych, Warszawa 2004.
4. Grudzewski W., Hejduk I., *Innowacyjność w technice i technologii źródłem przewagi konkurencyjnej małych i średnich przedsiębiorstw*, Instytut Funkcjonowania Gospodarki Narodowej SGH, Warszawa 2002.
5. *Innovation policy in a knowledge-based economy*, A merit study commissioned by The European Commission Enterprise Directorate General, Brussels–Luxembourg 2000.
6. Klimczak T., Pylak K., Kowalczyk A., Czyż P., Ciechanek A., *Poziom absorpcji przez MSP środków SPO WKP lata 2004–2006*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2007.
7. Klonowski D., *Innowacyjność sektora MSP w Polsce. Rządowe programy wsparcia a luka finansowa*, Ernst & Young Polska, Warszawa 2009.
8. Maik R., Gołoś A., Szczerbaczk K., Walkiewicz P., *Strategiczne źródła informacji w działalności przedsiębiorstw. Raport z badań*, PARP, Warszawa 2010.
9. Matusiak K.B., *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2007*, SOOIPP, Łódź–Kielce–Poznań 2007.
10. Ministerstwo Gospodarki, www.mg.gov.pl.
11. Naczelna Organizacja Techniczna, www.not.org.pl.
12. Pangsy-Kania S., *Polityka innowacyjna państwa a narodowa strategia konkurencyjnego rozwoju*, Wydaw. Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2007.
13. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, www.parp.org.pl.
14. *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2006–2007*, red. A. Żolnierski, P. Zadura-Lichota, PARP, Warszawa 2008.
15. Sosnowska A., Łobejko S., *Scenariusze rozwoju instytucjonalnego wsparcia przedsiębiorczości w Polsce*, w: *Ekspertyzy i analizy dotyczące zagadnień transformacji wiedzy, konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, PARP, Warszawa 2008.
16. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1484).

POLICY TO PROMOTE INNOVATIVENESS OF ENTERPRISES

Summary: Innovation policy is conducted by many institutions that use a large number of instruments to support innovative business processes. However, they are not well known by entrepreneurs. Among negative phenomena there are frequent overlap of responsibilities and scope of their projects aimed at increasing innovation. Creating other institutions and instruments, therefore, does not seem appropriate. Greater attention should be paid to coordinate their actions and on more effective transfer of information about forms of offered assistance.